

Modul 2: RODNA ANALIZA

Osvježite Vaše znanje

ŠTA JE RODNA ANALIZA

Jedan od ključnih elemenata strategije rodne ravnopravnosti je da prvo razumijemo kontekst kojim se bavimo iz perspektive odnosa muškaraca i žena. Započinjemo našu aktivnost podrazumijevajući da u svakoj zajednici i društvu u cjelini, postoje razlike u vlasti, koje su utvrđene polom, klasom, kastom, rasom, vjerom i kombinacija svega pomenutog. Zbog ovih razlika, ne možemo pretpostaviti da će razvojni programi, mjere politike ili druge inicijative, podjednako koristiti, uticati i doprijeti do svih članova u odabranoj zajednici / društvu.

Dakle, prije bilo kakve intervencije, važno je analizirati problem iz rodne perspektive i pokušati identifikovati način za rješavanje osnovnih uzroka nejednakosti.

Rodna analiza predstavlja različite pristupe i metode koje se koriste za sistematsko ispitivanje razlika između uloga žena i muškaraca i odgovornosti koje imaju, različitih nivoa vlasti, njihovih različitih potreba, ograničenja i mogućnosti, i kako sve te razlike utiču na njihove živote.

Takođe nam pomažu da razumijemo i riješimo kako i zašto su rodne razlike i nejednakosti relevantne za ovu temu i pomažu nam prilikom identifikovanja gdje postoje mogućnosti za smanjenje ovih nejednakosti kao i prilikom odlučivanja o pristupima koje treba preduzeti.

Rodna analiza stvara " rodnu perspektivu " kroz koju ćemo ispitati naš kontekst.

Prilikom sprovođenja rodne analize često procjenjujemo sledeće oblasti iz perspektive roda:

- Kako rodna **podjela rada i obrazci donošenja odluka** utiču na program / projekat, i kako program / projekat utiče na rodnu podjelu rada i odlučivanja? Ko radi šta? Da li se to nedavno promjenilo (zbog nekakve katastrofe, ekonomskih previranja ili bolesti)? Koje su rodne uloge u podjeli rada?
- Ko ima **pristup i kontrolu nad resursima, imovinom i beneficijama**, uključujući i one iz programa / projekta ili drugih intervencija. Koji faktori utiču na pristup i kontrolu nad resursima, npr starost, pol, bogatstvo, lokacija, nivo obrazovanja i odnosi/prijateljstva sa lokalnim liderima?
- Koje su **različite potrebe, prioriteti i prednosti** žena / djevojčica i muškaraca / dječaka? Koje su strateške i praktične potrebe muškaraca i žena, i kako zadovoljiti te potrebe? Koje su prednosti, kapaciteti i slabosti žena / djevojčica i muškaraca / dječaka (fizičke, organizacije) ? Kako nadograditi postojeće prednosti?
- Koji je **KORAKEn složenosti rodnih odnosa**, koje su različite norme i beneficije rodnog pitanja koji pojačavaju razlike, i koje su mogućnosti za rešavanje rodne neravnopravnosti?
- Koje su **prepreke i ograničenja u pristupu** žena i muškaraca prilikom korišćenje i učestvovanja u programu / projektu.?

Rodna analiza nas dodatno upućuje da vidimo koje su najbolje strategije i pristupi za rešavanje štetnih normi, struktura, ponašanja i drugih ograničenja i kako da transformišemo postojeće rodne odnose.

Takođe nam pomažu da bolje razumijemo koji tip razvrstanih informacija je dostupan, gdje su nedostaci, i kako da se izmjeri uticaj strategija na rezultate rodne ravnopravnosti i razvoj korišćenjem rodni indikatora.

VAŽNO! Uzimate u obzir heterogenost između grupa

Za bilo koju intervenciju koja je usmjerena ka unapređenju uslova života muškaraca i žena, treba uzeti u obzir da se životi žena i muškaraca često razlikuju i u zavisnosti od drugih faktora pored njihovog pola, kao što su starost, nacionalnost, rasa i ekonomski status.

Ovo zahtjeva da ne generalizujemo različite populacije, već da razmotrimo načine na koje su životi pojedinaca pod uticajem niza faktora, a rod je samo jedan od njih.

KADA SPROVESTI RODNU ANALIZU

Rodnu analizu treba posmatrati kao osnovu strateških i efikasnih procesa integracije roda u programe, projekte, istraživanja i politiku i treba da bude sastavni dio svake dijagnostike prije razvoja i implementacije bilo kakve intervencije. Treba biti isplanirana i treba joj se odrediti budžet za proces dizajna što je prije moguće.

Na praktičnom nivou, rodna analiza može biti integrisana u druge procene (potrebe, situacije procene, itd), koje planiramo da sprovedemo ili idealno, prezentiramo kao samostalnu analizu.

Možemo razlikovati sledeće nivoe:

- ♦ na makro nivou: rodna pitanja se uvode u proces politike, obično na nacionalnom nivou (npr makro politika, nacionalna strategija razvoja i / ili strategija za smanjenje siromaštva, programi javnih rashoda / budžeta, zakona, propisa i procedura, operativnih smjernica);
- ♦ na srednjem ili Mezzo nivou: unutar institucija, struktura i usluga koji operacionalizuju veze između makro i nivoa na terenu nivou (na primjer, u pokrajinski ili lokalni razvojni planovi, politike, strategije, budžeti, zakoni, propisi i procedure);
- ♦ nivo na terenu ili mikro nivo: fokusira se na pojedinaca, domaćinstavo i zajednicu (na primjer u zajednici ili organizacionim razvojnim planovima, programima i aktivnostima i donatorskim programa, identifikaciji projekata, dizajna i procjene).

SPROVOĐENJE RODNE ANALIZE: KLJUČNI KORACI I OKVIRI

ANALITIČKI OKVIRI I ALATKE ZA SPROVOĐENJE RODNE ANALIZE

Postoji više alatki i metoda koje su na raspolaganju za sprovođenje rodne analize:

- ♦ Harvard analitički okvir - podjela rada između muškaraca i žena u poljoprivrednoj i urbanim sredinama,
- ♦ Moser okvir - podjela rada između muškaraca i žena u poljoprivrednoj i urbanim sredinama (trostruke uloge),
- ♦ Levy okvir - Integrisanje principa rodne ravnopravnosti u institucijama,
- ♦ Matrica rodne analize (GAM) - rodne razlike u uticaju projekata na projekat na nivou zajednice,
- ♦ Ravnopravnost i osnaživanje okvira (Longwe) - procjena doprinosa intervencija u svim sektorima na osnaživanju žena,
- ♦ Kapaciteti i slabosti okvira (CVA) - humanitarne katastrofe i pitanja spremnosti,
- ♦ Okviri okrenuti ljudima (POP) - pitanja izbeglica, na osnovu proširenog pristupa Harvard okvira,
- ♦ Okvir društvenih odnosa (SRF) - održivi razvoj i institucionalne promjene.

HARVARD OKVIR

Dva okvira koji se najviše koriste su **Harvard i Moser okviri**, koji su bili posebno važni za objašnjenje polne podjele rada, koji je centralna društvena struktura koju rodna analiza nastoji da otkrije, i razlike između proizvodnog i društvenog reproduktivnog rada.

Harvard okvirⁱⁱⁱ

Harvard okvir je razvijen 1980ih na Harvard Institutu za međunarodne odnose kako bi se olakšala integracija žena u analizu projekta. Imao je za cilj da osmisli ekonomski uslov za dodjelu sredstava ženama, kao i muškarcima, i dalje, da pomogne planerima da dizajniraju efikasnije projekte.

Ovaj okvir se smatra korisnim sredstvom za prikupljanje podataka, razumijevanje ženske i muške uloge u društvu, uzimajući u obzir spoljne uticaje koji utiču na planiranje razvoja. To je fleksibilan instrument koji se može koristiti na mnogim različitim nivoima planiranja i analize, i može se proširiti da razvrsta podatke u skladu sa kulturnim, etničkim i ekonomskim faktorima, kao i polom i starosti.

Okvir je prilagodljiv i sastoji se od tri osnovna elementa:

- ♦ **Profil aktivnosti**, na osnovu rodne podjele rada, koji navodi poslove žena i muškaraca, omogućavajući razvrstavanje prema starosti, nacionalnosti ili klasi, kao i gdje i kada se zadaci obavljaju. Aktivnosti su grupisane u tri poglavlja: proizvodne aktivnosti, reproduktivne ili aktivnosti kućnih poslova i socijalne / političke / vjerske aktivnosti;
- ♦ **Profil pristupa i kontrole**, koji navodi resurse koji su potrebni za obavljanje ovih zadataka i koristi koje proizilaze iz njih. Resursi mogu biti materijalni ili ekonomski, politički ili društveni, i uključuju vrijeme, pristup tim resursima i koristima a kontrolu nad njima je razvrstana po rodu.
- ♦ **Faktori uticaja** koji utiču na podjelu rada i pristup i profil kontrole zajednice.

Ograničenja Harvard okvira

Harvard analitički okvir ima perspektivu koja je više okrenuta efikasnosti nego jednakosti, sa fokusom na raspodjelu novih resursa kako bi program bio efikasniji nego rješavanje nejednakih rodni odnosa. Ima tendenciju da se prije fokusira na materijalne resurse nego na društvene odnose. Analiza se može vršiti na ne participativan način bez učešća žena i muškaraca iz zajednice.

ELEMENTI KOJI SE ČESTO RJEŠAVAJU RODNOM ANALIZOM

Postoji nekoliko okvira za sprovođenje rodne analize koji su prilagođeni različitim potrebama i prioritetima politike. Međutim, svi ovi okviri se mogu koristiti samo kao vodič, a ne nacrt procesa, jer treba da budu prilagođeni specifičnostima oblastima koje analiziramo.

Na osnovu analize svih navedenih okvira, Hant u *Uvodu koncepta rodne analize* (2004) daje liste od 11 ključnih koraka koji se često koriste u procesima rodne analize:

KORAK 1: Sakupite polno razvrstana domaćinstva, radna mjesta, zajednice i sve druge podatke koji su od značaja za oblast politike ili programa / projekta. To će vam omogućiti da identifikujete rodne razlike i nejednakosti, da analizirate iskustva i žena i muškaraca i na kraju da riješite potencijalne razlike.

Na primjer, postoji bolja osnova za razvoj poljoprivredne politike i ciljanje ekstenzija programa, ukoliko postoji informacija da prevazilazi broj "farmera" i onoga što oni proizvode. Razvrstavajanje ovih podataka po polu, i postavljanje pitanja o tome ko šta proizvodi, neće Vam samo dati informacije o broju žena i muškaraca poljoprivrednika, već će Vam takođe omogućiti procjenu da li postoje razlike i nejednakosti između žena i muškaraca u kulturama koje proizvode i poslu koji rade, prihod koji stižu od njega, itd.v

KORAK 2: Procijenite kako rodna podjela rada i obrazci odlučivanja utiču na program / projekat, i kako program / projekat utiče na rodnu podjelu rada i odlučivanje.

Da bi istražili ko vrši koju vrstu rada, možemo koristiti Mozerov okvir za razvrstavanje produktivnih uloga, uloga u domaćinstvu i uloga u zajednici:vi

- ♦ **produktivan rad** proizvodi robu i usluge za kućnu upotrebu i prodaju. Ovo uključuje zapošljavanje i samozapošljavanje u formalnom i neformalnom sektoru. I žene i muškarci mogu biti uključeni u produktivan rad, ali njihova zanimanja, aktivnosti i odgovornosti se često razlikuju prema rodnoj podjeli rada. Produktivan rad žena se često obavlja zajedno sa poslovima u domaćinstvu i brigom o djeci (reproduktivni rada) i teži da bude manje vidljiv i manje vrijednosti u odnosu na produktivan rad muškaraca.

- ♦ **reproduktivni rad** obuhvata poslove u domaćinstvu, održavanje domaćinstva i brigu o njenim članovima. Žene imaju tendenciju da budu najaktivnije u reproduktivnom radu, kao što je priprema hrane, briga o djeci, briga za druge članove domaćinstva i održavanje kuće. Muškarci mogu biti odgovorni za izgradnju kuće, sigurnost domaćinstava i donošenje odluka. Ovaj rad je obično neplaćen. Iako je povećano priznanje za rezultate rada u domaćinstvu i "sprovođenje" poslova u poslednjih nekoliko godina, ove aktivnosti su i dalje često zanemarene, nemjerene i potcijenjene.

- ♦ **rad u zajednici** uključuje aktivnosti za upravljanje i dobrobit zajednice koji su dobrovoljni i neplaćeni. Aktivnosti žena u zajednici uključuju obezbijedivanje i održavanje sredstava koja se koriste svi, kao što su voda, zdravlje, obrazovanje. Ove aktivnosti se sprovode kao produžetak njihove reproduktivne uloge i obično su neplaćene i sprovode se u slobodno vrijeme. Nasuprot tome su muškarci koji se bave politikom u zajednici.

Rad žena je često nevidljiv i žene dobijaju malo ili nikakvo priznanje za svoje napore u ovim aktivnostima koje se čak i zvanično ne klasifikuju kao rad.

Analiza aktivnosti je rodno zasnovano analitički instrument za identifikaciju aktivnosti koje obavljaju muškarci i žene u njihovim svakodnevnim životima. Ona se zasniva na polnoj podjeli rada i uzimajući u obzir učestalost aktivnosti i količinu vremena koja je posvećena njima.

Alatke profila aktivnosti (24-ni dnevni grafikon) obuhvata predstavljanje rodne podjele rada. Može se izvršiti mapiranje svih aktivnosti muškaraca i žena (može uključivati djevojčice i dječake) u domaćinstvu kroz period od dvadeset i četiri sata.

Predviđa razvrstavanje po polu, starosti i drugim faktorima, kao i za praćenje količine vremena provedenog u aktivnostima, kao i lokacije aktivnosti. vii

KORAK 3: Procijenite ko ima pristup i kontrolu nad resursima, imovinom i beneficijama, uključujući i beneficije programa / projekta. Pristup resursima i kontrola nad njima je od suštinskog značaja za potpuno aktivno i produktivno (socijalno, ekonomsko i političko) učešće u društvu.

Resursi i sredstva uključuju nacionalne i proizvodne resurse, informisanje, obrazovanje, prihode, usluge, zapošljavanje i beneficije finansija / kredita.

Kada analiziramo ovu dimenziju, trebamo posebno imati u vidu: viii

Pravna prava i dužnosti: Način na koji se ljudi različitog pola posmatraju i tretiraju uobičajenim i formalno-pravnim kodeksima i pravosudnim sistema, pravom glasa, može da uđe u pravne sporazume i ugovore, imovinu i mogu da kreiraju reproduktivne izbore, npr prava i dužnosti koji se često negiraju ili sprečavaju njihov pristup resursima i beneficijama. Rodne razlike u zakonskim pravima i statusu utiču na devojčice, žene i naročito polne manjine.

Pored njih, uključuju i:

- ♦ Nacionalne i kulturne politike oko **vlasništva nad sredstvima** (npr mogućnost žena da legalno posjeduju sredstva bez odobrenja muškaraca, zajedničko vlasništvo, sposobnost da donosi odluke o imovini).
- ♦ Nacionalna i kulturna politika pristupa žena zemljištu i pristup inputima. Nacionalna i kulturna politika nasljedstva.
- ♦ Prava na zdravstvenu zaštitu, zastupanje, parnični postupak i formiranje porodice ili priznanja.

Moć : Kapacitet za kontrolu resursa i za donošenje samostalnih i nezavisnih odluka bez prinude. Polne norme utiču na stepen do kojeg pojedinci mogu donositi i sprovoditi odluke o sticanju sredstava; vjerovanja; sopstvenog tijela; djece; zanimanja; poslova u domaćinstvu, zajednice ili države; glasanje; kandidovanja za funkciju; zakonodavstvo; zaključivanje pravnih ugovora; i i udruživanja sa drugima. Moć je deo svakog od gornjih domena, kao i domen sam po sebi

Profil pristupa i kontrole ix

Pri sprovođenju rodne analize, planeri treba da dobiju informacije o rodno zasnovanim obrazacima pristupa i kontrole nad resursima i koristima u datoj zajednici. Profil pristupa i kontrole je pomoćna alatka u identifikaciji ovih rodno zasnovanih obrazaca.

Identifikuje resurse kojima pojedinci mogu da komandu pri obavljanju svojih aktivnosti i beneficije koje proizilaze iz njih (prednosti mogu da uključuju spoljni prihod, obuku, itd). Razvrstavanjem između pristupa resursima i koristima i kontrolu nad njima, moguće je procijeniti relativnu snagu članova društva, zajednice ili ekonomiju.

KORAK 4: Razumijevanje različitih potreba, prioritete i prednosti žena/djevojčica i muškaraca/dječaka.

Rodna analiza priznaje da se potrebe žena razlikuju od potreba muškaraca, zbog trostruke uloga žena, kao i njihovog podređenog položaju prema muškarcima u društvu. Kada se analiziraju potrebe žena i muškaraca, rodne analize (na osnovu okvira Mozer) prave razliku između praktičnih rodni potreba / interesa i strateških rodni potreba / interesa: x

Praktične rodne potrebe predstavljaju trenutne potrebe kao što su adekvatni uslovi života, snadbijevanje vodom, zdravstvena zaštita i zapošljavanje. To su kratkoročne, trenutne potrebe / interesi, koji često trebaju da se redovno zadovoljavaju na dnevnoj osnovi. One se lako identifikuju. Mogu riješiti kroz direktnu akciju kao što su instaliranje pumpe za vodu i izgradnju škola ili zdravstvene ustanove.

Praktične potrebe često nastaju kao rezultat realne i trenutne situacije u kojoj se muškarci i žene nađu, na primjer, poslije katastrofe, odnosno njihove potrebe za skloništem, zdravstvenom zaštitom i novcem. Praktične potrebe se odnose na osnovne, materijalne dnevne potrebe ljudi za opstankom. Projekti koji se bave zadovoljenjem ovih potreba se često bave poboljšanjem uslova žena i muškaraca kroz efikasnije korišćenje resursa, i nisu dizajnirani da ospori postojeće rodne uloge i podjelu rada.

Zadovoljenje praktičnih rodni potreba žena je neophodno u cilju poboljšanja uslova života, ali to samo po sebi neće promijeniti preovlađujući nepovoljan položaj (podređeni položaja žena). To može u stvari pojačavati rodnu podjelu rada.xi

Strateške rodne potrebe su angažovane u rješavanju i prevazilaženju neravnopravnog statusa žena u društvu. One se odnose na pitanja moći i kontrole, polne podjele rada, ograničenja pravne zaštite i prava i pristupa drugim resursima, kao što je obrazovanje. Njih žene ne prepoznaju tako lako kao njihove praktične potrebe; Stoga, možda će morati da imaju posebne prilike da to urade.

Strateške potrebe se rješavaju kroz inicijative koje su dizajnirane da ospore postojeće rodne uloge i odnose između žena i muškaraca. Zadovoljavajući strateške rodne potrebe, program postavlja promjenu relativne pozicije žena i muškaraca u cilju promovisanja osnaživanja i ravnopravnosti polova. Zbog toga, strateške potrebe su povezane sa dugoročnim procesom promjene stavova u društvu, uključujući i stavove žena i muškaraca, ili zakonskih i političkih promena. Zadovoljenje strateških potreba može uključiti promjene u rodnoj podjeli rada (žene koje sprovode rad koji nije tradicionalno ženski rada, angažovanje muškaraca u obavezama oko domaćinstva, brizi o djeci, dajući ženama jednaka zakonska prava, jednake plate i obezbijedivanje kontrole žena nad njihovim tjelima).

Razlika između praktičnih i strateških potreba nije jasna, međutim, i projekti i programi mogu da rješe ili jedne ili druge potrebe ili obje, u zavisnosti od konteksta.

Praktične i strateške rodne interese / potrebe ne treba posmatrati kao potpuno različite i odvojene, već u kontinuitetu. Poslije konsultovanja žena o njihovom praktičnom rodnom potrebama treba unijeti polazne tačke za rješavanje rodne nejednakosti za dugoročan period (strateški rodni interesi / potrebe).

Rodna analiza i njene alatke nam mogu pomoći da shvatimo koje su praktične i strateške potrebe muškaraca i žena. Takođe nam pomaže da odgovorimo na sledeća pitanja:

- ♦ Da li bi bilo bolje da se u datim okolnostima rješe praktične rodne potrebe žena (i muškaraca), ili da se zauzme transformacijski pristup i rješe uzroci njihovog stanja, zadovoljavajući njihove strateške interese, i zašto?
- ♦ Kako bi ovi pristupi uticali na vjerovatne ishode projekta, i na muškarce i žene u situaciji koja se razmatra?
- ♦ Kako bi uticali na ukupan društveni kontekst?

KORAK 5: Razumijeti složenost rodnih odnosa, vjerovanja, percepcija, znanja i društvenih normi žena, muškarca, djevojčica i dječaka i kako to ograničava ili daje mogućnosti za rješavanje rodne nejednakosti. Ovaj domen obuhvata vjerovanja i društvene normi i prihvatljivog ponašanja muškaraca i žena, kako se drugačije vrijednuju u društvu, i šta su u stanju da učine.

KORAK 6: Procjena barijera i ograničenja žena i muškaraca koji učestvuju i imaju koristi podjednako iz programa /projekta.

Takođe uključuje mapiranje praktičnih pitanja, kao što je pitanje šta ograničava učešće žena u ovoj oblasti ili projektnim aktivnosti, a. To uključuje, analizirajući na primjer kako žene organizuju brigu o djeci, tokom učestvovanja (npr Da li će žene paziti djecu jedna drugoj ? Da li su ostavile kući starije dijete? Mogu li mala djeca da dolaze na sastanke / obuku / radna mesta ?) stepen autonomije žena da mogu da učestvuju, njihovu mobilnost i slobodu kretanja (tj Koliko dugo će žene moći da putuju na obuku, da isporuče mlijeko, itd ? Da li su one u mogućnosti da putuju same ili oni trebaju da budu u pratnji?).

PODACI KOJE SMO DOBILI ANALIZOM OMOGUĆAVAJU NAM DA:

KORAK 7: Razviti strategije i odlučite o odgovarajućim oblastima za intervenciju kako bi se rešile **prepreke i ograničenja**, uključite ove strategije u program / dizajn i implementaciji projekata, i osigurajte da su to adekvatni resursi. Na primjer odgovar na pitanje, koje su odgovarajuće oblasti za intervenciju, tako da ova ograničenja mogu biti ublažena?

KORAK 8: Procijenite kapacitet kolega / partnera za rodno osjetljivo planiranje, implementaciju i praćenje, i razviti strategije za jačanje kapaciteta

KORAK 9: Procijenite potencijal programa / projekta za osnaživanje žena, riješite strateške rodne interese i transformišite rodne odnose.

KORAK 10: Razvijte rodno osjetljive indikatore za praćenje učešća, beneficije, efikasnosti strategije za rodnu ravnopravnost, kao i promjene u rodnim odnosima.

KORAK 11: Primijenite navedene informacije i analize tokom ciklusa programa / projekta.

PODACI ANALIZE: Prednosti participativnog pristupa i prikupljanje osnovnih podataka

SEKUNDARNI IZVORI

Često postoje razne vrste postojećih analiza i izvora informacija i podataka koji se mogu prikupiti, sintetizirati, i koristiti u razvoju naše rodne analize, i one obuhvataju:

- *Zvanične statistike*, kao što su istraživanja o prihodima i rashodima domaćinstva; Analiza makroekonomske politike (ako su rodne razvrstane
- *Rodne analize i studije drugih donatorima i NVO partnera*, akademika, kao što su novinski članci, nacionalna istraživanja o rodno zasnovanog nasilju, politika rodnih odnosa u oblasti projekta, i njihove socio-ekonomske analize koje se bave rodnom pitanjem i pružaju polno razvrstane podatke.
- *Izveštaji Ujedinjenih nacija i izveštaji o drugim Inter - vladinih agencija*, kao što su Državni i regionalni izveštaji Milenijumskih razvojnih ciljeva (Rodna ravnopravnost je MDG3), UNDP izveštaji o razvoju;

Idealno, kombinujemo postojeće podatke sa osnovnim podacima o rodnom normama i praksama u vezi sa projektom ili studijom fokusa. Dobijanje primarnih podataka zahtjeva od osoblja interakciju sa izvorom i dobijanje informacija, uključujući i fokusne grupe i intervjue, ankete, itd.

Međutim , kada se sprovodi rodna analiza, oni koji su odgovorni za njeno sprovođenje treba da započnu kritičko razmatranje njih samih i sopstvenih kulturnih stavova. Važno je da ne donesete svoj "kulturni prtljag " kada analizirate situaciju iz rodne perspektive.xii

PARTICIPATIVNI PRISTUP^{xiii}

Pošto je cilj rodne analize da oblikuje razvoj i druge intervencije sa pozitivnim društvenim uticajem, idealno je da se sprovede na participativnom i otvorenom način, dopire i direktno uključi potencijalne korisnike zajednica ili ciljnu grupu intervencije. Na kraju krajeva, oni najbolje znaju koje su njihove potrebe i mogućnosti!

U tom smislu , pokušajte da sprovedete rodnu analizu na participativan način što je više moguće, uključujući i pokušavajući da:

- sprovedete individualne intervjue sa članovima zajednice koji najbolje predstavljaju svoje vršnjake;
- osigurajte da se sa svim pojedincima koji su obilježeni kao ključni za intervenciju uredno razgovora, ili su na neki drugi način odigrali direktnu ulogu u obezbjeđivanju informacija;
- provjerite informacije kroz grupne diskusije sa različitim učesnicima;
- uključite dovoljan broj učesnika koji će prikazati značajno različite društveno - ekonomske situacije i identitete koji postoje u okviru jedne zajednice.);
- sprovedite proces konsultacija sa obje istopolne grupe (i sa muškarcima i sa ženama) i mješovitim grupama,

vodeći računa da se i glas žena čuje.

Budite što širi i pokušajte da uključite sve relevantne aktere (zajednice, Vladu, tehničke agencije, nevladine organizacije UN i druge međunarodne agencije). Međutim, uvijek imati u vidu da je učešće žena u odlučivanju generalno manje nego kod muškaraca, tako da su posebne strategije uglavnom potrebni kako bi se osiguralo da se čuje i ženski glas.

Neki članovi civilnog društva tvrde da je rješavanje rodne nejednakosti u programiranju kao "socijalni inženjering" i da je protiv kulturnih normi u različitim društvima. Ljudi koji sprovode rodnu analizu ukazuju da ono što se smatra "kulturnom normom" može, u drugom smislu, da se odnosi na prikrivenu jaku želju muškaraca da zadrže određene beneficije. Žene, s druge strane, mogu imati drugačiju perspektivu za razliku od muškaraca kada je riječ o njihovim potrebama i pravima.

Ako sprovodite participativne rodne analize i istraživanja imajte na umu nekoliko praktičnih pitanja prije započinjanja Vaše rodne analize:

Da li ste odabrali lokaciju koja je dostupna svakome?	Da li govorite lokalni jezik? Ako ne,ko će Vam prevoditi? Koliko ćete izgubiti zbog prevoda jezika?
Kako ćete rasporediti aktivnosti tako da svi relevantni ljudi imaju vremena da učestvuju?	Koliko možete da budete uporni u tome šta želite da uradite ili saznate a da Vas ne kontrolišu?
Kako ćete osigurati da različite grupe imaju šansu da predstavljaju svoje stavove? Kako ćete prevazići "one koji Vam brane" (oni koji Vam brane kontakt sa drugim ljudima)?	Kako možete biti sigurni da ne pokušavate da dokažete tačku rodne veze, i da zaista pokušate da saznate o rodnim ulogama i odnosima u zajednici?
Kako planirate da izađete na kraj sa dominantnim osobama koje odgovaraju svakome?	Kako planirate da uključite mirnije učesnike?
Koliko ste dobri u slušanju—da li čujete sve? Da li možete da otkrijete skrivena značenja?	Kako možete ostati pažljivi tokom rodne analize, i šta bi trebalo da posmatrate? Da li znate šta tražite?
Kako vaš identitet i Vi utiče na proces i kako to možete da prevaziđete? Kako Vas vide npr. Bogatog i moćnog? Da li Vas vide kao outsidersa/insajdera? Da li bi vam ljudi rekli ono što misle da vi želite da čujete samo da bi dobili pristupe resursima? ⁱ	

Preuzeto iz: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, 2013

Metodologije za prikupljanje informacija^w

Lista ispod sumira niz metoda za prikupljanje informacija. Svaka metoda ima svoje prednosti i ograničenja od nekih metoda koje su više participatorne od drugih. Koje informacije metode prikupljanja su najpogodnije zavisi od specifičnog konteksta i informacionih potreba.

PARTICIPATIVNE ILI BRZE METODE OCJENJIVANJA

Odnose na neformalne metode koje se koriste za dobijanje detaljnih, praktičnih informacija direktno od korisnika projekta ili ciljnih grupa. One uključuju metode kao što su Venovi dijagrami, sezonski kalendari, kartice slika resursa, preseki mapa i dijagrame.

STRUKTURIRANI INTERVJUI

Koristite unaprijed pripremljeni spisak postavljenih pitanja. Ista pitanja mogu biti postavljena pojedincima i njihovi različiti odgovori se mogu uporediti. Zapamtite da intervju „jedan na jedan“ može dati irelevantne ili netačne informacije. Ako je ispitanik siromašan (i / ili ograničenog obrazovanja) može biti u iskušenju da kaže ono što misli da anketar želi da čuje. Postoji rizik da sagovornik to vidi kao „ispravan“ odgovor, što ne odražava njihova stvarna vjerovanja.

POLU- STRUKTURIRANI INTERVJUI

Polu - strukturisani intervjui uključuju navođene razgovore u kojima se samo široke teme unaprijed određuju. Anketari su slobodni da postavljaju nove obzirom da nove nastaju kao odgovor na odgovore koje ispitanici daju. Pitanja imaju tendenciju da budu "otvorena", nego da daju samo da / ne odgovore.

RAZGOVORI SA KLJUČNIM SARADNICIMA

Ovo je polu - strukturirani ili strukturirani intervju sa pažljivo odabranim muškim i ženskim ispitanicima koji imaju detaljno znanje ili relevantno iskustvo po pitanju predmeta diskusije.

DISKUSIJE NEFORMALNE GRUPE

Ne postoji ni jedna lista unaprijed pripremljenih pitanja za korisnike / ciljne grupe. " Outsajder" sluša i pokušava da se upozna sa potrebama i pitanjima koja su od značaja za korisnike. Ovi neformalni razgovori mogu se odvijati dok se druga aktivnost dešava, na primjer, tokom praćenja napretka drugog programa / aktivnosti.

DISKUSIJE FOKUSNE GRUPE

Diskusije fokusne grupne koriste se kao način određivanja racionalnih iza postojećih aktivnosti i obrazaca ponašanja u okviru određene zajednice / grupe. Diskusije fokusne grupne takođe omogućavaju učesnicima da artikuliraju ideje o tome šta bi trebalo da mijenjaju u zajednici iz njihove sopstvene perspektive. Razgovori takođe pomažu identifikovanje faktora koji ometaju promjene i načine na koje promjene mogu da se olakšaju.

DAVANJE PREDLOGA

Kada je problem identifikovan, svi u određenoj grupi su pozvani da daju svoje ideje o mogućim rješenjima. Sve ideje su dobrodošle bez kritikovanja. Ideje se zatim kombinuju i unapređuju nakon čega se dobija koherentna i sveobuhvatna lista predloga kako se nositi sa određenim problemom.

UPITNICI

Upitnici se šalju ili dijele pojedincima. Za razliku od situacije kada ste sa ljudima licem u lice, ovaj pristup podrazumijeva obuhvatanje većeg broja pojedinaca. Upitnici takođe mogu da pomognu da se dođe do statističke reprezentacije mišljenja. Rezultati različitih odgovora mogu biti u korelaciji za svaku stavku odnosno starost, pol, socijalni položaj i tako dalje. Međutim, treba pažljivo sastaviti upitnik (naročito kako se pitanja formulišu) da bi se izbjeglo da se pitanja pogrešno protumače.

DIREKTNO POSMATRANJE

Tumačenje onoga što je posmatrano radi planer projekta i unakrsno provjerava sa drugim metodama. Na primjer, mogu se uraditi zapažanja o vrsti prebivališta u datom području, sa kriterijumima koji se koriste za određivanje nivoa siromaštva. Istraživači mogu da posmatraju aktivnosti na pijaci za procjenu privredne aktivnosti, ko prodaje proizvedeno i koliko često. Vladini izvori se kasnije mogu koristiti za unakrsnu proveru broja neprijavljenih radnika i tržišne proizvode sa formalnom statistikom.

ⁱ Ibidn.

Preuzeto iz International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Gender Training Pack of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, Geneva, July 2003 and Hunt, J, Introduction to gender analysis concepts and KORAKs, Development Bulletin, 2004, no. 64, pp. 100-106.

ⁱⁱ Adopted fom United Nations Development Programme. Guide to using the manual on "How to Prepare a Gender Strategy. San Salvador, 2004

ⁱⁱⁱ Oxfam UK and Ireland. The Oxfam Gender Training, Oxford, 1994

^{iv} Hunt, J, Introduction to gender analysis concepts and KORAKs, Development Bulletin, 2004, no. 64, pp. 100-106.

^v United Nations. Office of the Special Adviser on Gender Issues Department of Economic and Social Affairs. Gender Mainstream. An Overview. New York, 2002.

Adopted fom United Nations Development Programme. Guide to using the manual on "How to Prepare a Gender Strategy. San Salvador, 2004 & FAO. Regional Office in Bangkok. Mainstreaming gender into into project cycle in the fisheries sector. Bangkok, 2011

^{vii} Oxfam UK and Ireland. The Oxfam Gender Training, Oxford, 1994

^{viii} FHI 360. Gender integration framework. How to integrate gender in every aspect of our work, 2010

^{ix} Oxfam UK and Ireland. The Oxfam Gender Training, Oxford, 1994

^x Adopted fom United Nations Development Programme. Guide to using the manual on "How to Prepare a Gender Strategy. San Salvador, 2004 International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Gender Training Pack of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Geneva, July 2003

^{xi} United Nations Development Programme. Gender Mains t reaming a Key Driver of Development in Environment & Energy. New

York, 2007

xii International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Gender Training Pack of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Geneva, July 2003

xiii Preuzeto iz International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Gender Training Pack of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Geneva, July 2003

xiv Ibdn.

xv Preuzeto iz International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Gender Training Pack of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Geneva, July 2003